

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мирелла Дечева

за дисертационен труд на

МИЛА МАКСИМОВА СТОЕВА

на тема „Тъкани за интериор и тапети, десенирани чрез метода на
отпечатване (1950-1990)“

разработен в НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ,

Приложен факултет, специалност „Текстил“,

научен ръководител: проф. Анна Бояджиева

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“,

по направление „Изкуствознание и изобразително изкуство“

шифър 05.08.04.

Темата на дисертационния труд е интересна, проблемно стойностна и най-важното – в инкогнито позиция за българската научна литература. Целите, които изследването си поставя: „да се анализират и изяснят връзките между развитието на десенираните чрез метода на отпечатване платове за интериор и тапети от втората половина на ХХ в. с някои водещи течения и стилове в изкуството, архитектурата и дизайна, социокултурните промени, настъпили в обществото и развитието на философската, естетическата и критическата мисъл“ (с. 4) проблематизира анализа и поставя обекта на изследване в един широк културологичен аспект. Задачите, представени обобщено в Увода като: „исторически преглед на възникването и разпространението на техниките за отпечатване, както и на десенираните тъкани и тапетите“ в контекста на появата на различни „стилове и течения в изящното изкуство, архитектурата и дизайна, както и на отделните личности, които

имат връзка с развитието на тъканите за интериор и тапетите, създадени в Европа през XX в.” (с. 4), в изложението са решени на фона на мащабен анализ на европейския научен и духовен живот. Използваната методология включва широк диапазон от методи, характерни за различни науки. Бих препоръчала на авторката по-внимателно боравене с наложения в българската научна литература термин „сравнителен метод”, който в европейската наука има коренно различно съдържание. Независимо от тази препоръка, трябва да отбележа, че предварително не залагане на работна хипотеза, осигурява обективност на направените изводи в рамките на поставените цели. Авторката постига един критичен анализ по темата, който е рядкост за българската научна книжнина. Така, изследването обособява 5 етапа, които са разгледани детайлно в изложението на фона на икономическите, социалните и културните влияния между Изтока и Запада и вътре в тези културни пространства, в техния исторически континуитет, и в поставените още в Увода рамки, които не стесняват, а центрират изследването.

Дисертационният труд се състои от Увод, Пет глави, Заключение, Библиографска справка и Приложение с илюстративен материал. Структурирането на темата не само по глави, но и с изнесени заглавия по подтемите, създава прегледност и оперативност на текста, съобразно модерната практика на научната литература, а и илюстрира задълбочено осмисляне, класифициране и синтезиране на изследвания материал. Учудваща е липсата на заглавия за II и III глава, поставянето на които едва ли е проблем за дисертантката.

Авторката коректно отразява източниците на информация, но не се ограничава в проследяване на отделните мнения. Доказателство за ниво в научното познание е самочувствието ѝ да поставя и развива самостоятелни тези; да приема или аргументирано отхвърля вече съществуващи; да анализира сериозни проблеми. Безспорна е

склонността ѝ към поставяне на специфичния проблем в широк политически и социокултурен контекст, което прави изследването интересно за широк кръг читатели. Разсъжденията върху периодите на модернизма и пост-модернизма надхвърлят полето на изкуствознанието и поставят философски, политически и социални въпроси. Изложението върху влиянието на феминизма в изкуството и за поп-арта като социален въпрос биха били полезни не само за изкуствоведи, но и за етнологисти и историци на постмодерността.

Изключително интересни и надхвърлящи проблема за тъканите за интериор и тапетите, десенирани чрез метода на отпечатване са разсъжденията върху взаимовръзката изкуство-занаят; интериор-семејство-духовен живот; технически изобретения-икономика-изкуство.

Принос на дисертационния труд е и поставянето на българския опит за изработване на щамповани платове и тапети в контекста на тяхното световно развитие.

На фона на общото впечатление от текста за задълбоченост на анализа и способности за обобщаване на детайлно разгледани проблеми, бих препоръчала на М. Стоева да прецизира някои дребни неточности в текста, като например причисляването на Индия към ислямския свят (с. 53), неяснотата по начина за постигане на цвят „сепия” – с брош, индиго или друг материал (с. 21); повторението на един и същи абзац на 64-65 страници.

Безспорно изследването „Тъкани за интериор и тапети, десенирани чрез метода на отпечатване (1950-1990)” покрива критериите за докторска защита. На добър български език (въпреки използваната изключително чужда литература) и в научен стил докторант Мила Стоева защитава тезата си, че „през втората половина на ХХ в. тъканите за интериор и тапетите, десенирани чрез метода на отпечатване, се отдалечават от традиционната си утилитарна функция и декоративно

предназначение и се превръщат в произведения и изкуството, начин за артистична изява и провокация” като логичен резултат от цялостното им историческото развитие.

Приложението е неразделен принос към изследването както с включените подбрани образци, така и с добросъвестно посочените източници, в които те могат да бъдат открити.

Авторефератът отразява коректно постигнатото в изследването. 3-те публикации на докторантката не само покриват изисквания праг, но представят амбициозното ѝ и отговорно отношение към научното поприще, както и възходящата скала на научната ѝ подготовка.

Всичко това ми дава основание убедено на препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на Мила Максимова Стоева образователната и научна степен „доктор” по шифър 05.08.04., направление „Изкуствознание и изобразително изкуство”.

19.09.2013 г.

доц. д-р Мирелла Дечева